

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ
РОМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ І
ПЕРЕКЛАДУ

Кафедра італійської і французької
філології та перекладу

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Кафедра	Кафедра італійської і французької філології та перекладу
Факультет	Факультет романської філології і перекладу
Викладач	Петрова Олена Володимирівна, старший викладач кафедри італійської і французької філології та перекладу
Статус дисципліни	вибіркова дисципліна професійної і практичної підготовки
Курс, семестр	2 курс, I семестр
Обсяг дисципліни у кредитах ЄКТС / загальна кількість годин	3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі: лекції – не передбачено семінарські заняття – не передбачено практичні заняття – 30 год. самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Італійська, українська
Коротка анотація дисципліни (Що я вивчатиму?)	Завданнями навчальної дисципліни є опанування основними прийомами та техніками виконання письмового перекладу; вивчення особливостей застосування основних лексико-граматичних перекладацьких трансформацій. Предметом навчальної дисципліни є базові поняття теорії перекладу, види та типи перекладу, лексичні, граматичні та лексико-граматичні аспекти перекладу. Зміст навчальної дисципліни розкривається в одному змістовому модулі, що передбачає вивчення базових елементів перекладацького аналізу, основних лексико-граматичних труднощів перекладу, перекладацьких прийомів і трансформацій.
Мета вивчення дисципліни (Чому це цікаво й потрібно вивчати?)	Мета вивчення дисципліни "Лексико-граматичні трансформації при перекладі з італійської мови" полягає в розвитку знань, умінь та навичок, необхідних для ефективного перекладу текстів з однієї мови на іншу з

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

«Лексико-граматичні трансформації при
перекладі з італійської мови»

Спеціальність: В11

Спеціалізація: В11.052 романські мови та літератури (переклад включно), перша — італійська

Освітня програма:

Італійська мова і література, друга іноземна мова, переклад

	урахуванням лексичних і граматичних особливостей обох мов. В цілому, мета дисципліни полягає в підготовці кваліфікованих фахівців у галузі перекладу, які здатні працювати з різними текстами та контекстами, використовуючи адекватні лексико-граматичні трансформації для досягнення високої якості перекладу.
Результати навчання <i>(Чому я навчуся на цій дисципліні?)</i>	<i>Знати</i> • Основи лексикології та граматики обох мов (рідної та іноземної). • Теорії та принципи перекладу, зокрема лексико-граматичні трансформації (еквівалентність, адаптація, калькування тощо). • Специфіку різних типів текстів (літературних, технічних, наукових) та їх вплив на вибір трансформацій. • Культурні та соціальні контексти, що впливають на використання лексики та граматики. <i>Уміти</i> використовувати лексичні трансформації (транскрипція, транслітерація, калькування, конкретизація, генералізація і т.д.); вірно перекладати власні назви; вірно перекладати безеквівалентну лексику та вміти застосовувати описовий переклад; аналізувати контекст для прийняття перекладацького рішення; встановлювати контекстуальні (не передбачені словниками) відповідники. <i>Використовувати</i> набуті знання в ході наукових виступів, при перекладі текстів публіцистичного стилю, підготовці кваліфікаційних робіт, обговоренні наукових проблем перекладознавства, веденні дискусій з проблемних питань перекладу різних типів текстів. <i>Творчо використовувати</i> індивідуальні науково-дослідні завдання означеного напрямку перекладознавства, виявляти самостійність у науковій роботі, бути відповідальним щодо постійного дотримання правил академічної доброчесності. <i>Здатність</i> використання інформаційно-комунікативних технологій, уміння самостійно здобувати, оцінювати та використовувати інформацію; професійно користуватися словниками, довідниками, банками даних та іншими джерелами інформації. Володіти навичками роботи на комп'ютері з використанням відповідних програм (текстових редакторів, електронних словників, енциклопедій).
Компетентності <i>(Яку сукупну користь я отримаю від вивчення цієї дисципліни?)</i>	<i>По завершенню опанування дисципліни «Лексико-граматичні трансформації при перекладі з італійської мови» студент повинен:</i> <i>Знати</i> основні способи перекладу; основні прийоми перетворення лексичних одиниць вихідного тексту. <i>Знати</i> лексичні та граматичні проблеми перекладу. <i>Знати</i> стилістичні проблеми перекладу. <i>Знати</i> трансформації, що використовуються при перекладі. <i>Вміти</i> робити письмовий переклад на основі комплексного врахування змістової структури оригіналу із дотриманням норм побудови грамотного і логічного тексту в рідній мові. <i>Вміти</i> застосовувати свої знання в галузі лінгвістики перекладу. <i>Вміти</i> обґрунтувати перекладацькі стратегії. <i>Вміти</i> адекватно передавати комунікативно-функціональний зміст тексту мови перекладу рівноцінними засобами. <i>Здатність</i> володіти технікою перекладу (перекладацькими прийомами, трансформаціями, замінами) і використовувати, у разі потреби, компресію, декомпресію і компенсацію інформації. Уміння відстоювати власну наукову позицію. <i>Здатність</i> професійно користуватися словниками, довідниками, банками даних та іншими джерелами

	інформації. Володіти навичками роботи на комп'ютері з використанням відповідних програм (текстових редакторів, електронних словників, енциклопедій). <i>Самостійно аналізувати</i> текст оригіналу, <i>обґрунтовувати</i> стандартні і нестандартні перекладацькі проблеми й <i>обирати</i> способи їхнього вирішення, що відповідають кожному конкретному акту перекладу. <i>Здатність</i> використання інформаційно-комунікативних технологій, уміння самостійно здобувати, оцінювати та використовувати інформацію.
--	--

Види занять і їхній розподіл за годинами

№ п/п	№ і назва теми (включно з темами, винесеними на самостійне опрацювання)	Кількість годин							
		Денна форма				Заочна форма			
		Разом	у тому числі			Разом	у тому числі		
лекції	практичні заняття		самостійна робота	лекції	практичні заняття		самостійна робота		
Модуль I									
Змістовий модуль 1. Структура та функції публіцистичних текстів									
1.	Слово і контекст.	25		8	16				
2.	Типи лексичних трансформацій.	20		6	14				
3.	Граматичні трансформації: проблеми вузького та широкого контексту.	25		8	16				
4.	Лексико-граматичні трансформації.	20		8	14				
	Разом годин за модулем 1	90	-	30	60				

Тематика (змістові модулі) навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Лексико-граматичні трансформації при перекладі з італійської мови.
Тема 1. Слово і контекст.
Тема 2. Типи лексичних трансформацій.
Тема 3. Граматичні трансформації: проблеми вузького та широкого контексту.
Тема 4. Лексико-граматичні трансформації.

Семестрове оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни має таку структуру:

№ з/п	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів
1.	Аудиторна навчальна робота.	25
2.	Самостійна навчальна робота.	25
3.	Модульна контрольна робота	50

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна та самостійна робота) здійснюється в 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування практичних занять позначаються «0».

Контроль виконання аудиторної роботи здійснюється у вигляді опитування в усній формі, яке проводиться на кожному практичному занятті та включає в себе відповідь на теоретичне питання та виконання практичного завдання з тематики, що вивчалась протягом курсу. Завдання самостійної роботи виконуються в письмовій формі. Однією з форм самостійної роботи є виконання індивідуальних завдань з перекладу текстів.

Критерії оцінювання аудиторної та самостійної навчальної роботи студента Відповідь на теоретичне питання:

Кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання
5 «відмінно»	Студент вичерпано і повністю засвоїв теоретичний матеріал відповідних курсів (дає вичерпне визначення тих чи інших перекладознавчих категорій та перекладацьких прийомів) та вільно ілюструє вивчені мовні або перекладознавчі явища та закономірності практичними прикладами.
4	Студент добре володіє теоретичними знаннями та

«добре»	без суттєвих труднощів ілюструє засвоєні мовні або перекладознавчі явища та закономірності практичними прикладами.
3 «задовільно»	Студент має певні прогалини у теоретичних знаннях з відповідних курсів та недостатньо ілюструє вивчені мовні або перекладознавчі явища та закономірності практичними прикладами.
2 «не задовільно»	Студент не оволодів теоретичними знаннями відповідних курсів та не може навести практичні приклади.

Переклад на українську мову запропонованих текстів:

Кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання
5 «відмінно»	Студент виконує еквівалентний переклад запропонованого тексту і демонструє високий рівень володіння теоретичним матеріалом. Допускаються 2-3 несуттєві помилки (орфографічні, граматичні та лексико-стилістичні).
4 «добре»	Студент виконує в цілому еквівалентний переклад запропонованого тексту, але допускає 5-6 несуттєвих помилок (орфографічні, граматичні та лексико-стилістичні). Студент добре володіє теоретичним матеріалом.
3 «задовільно»	Студент виконує переклад запропонованого тексту, в якому допускає помилки та пропуски (не більше 7-10 (орфографічних, граматичних та лексико-стилістичних)).
2 «не задовільно»	Студент демонструє відсутність умінь перекладу незнайомого тексту з іноземної мови на українську, тобто допускає багато пропусків та відхилень від змісту оригіналу, робить помилки, що спотворюють зміст тексту оригіналу. Студент не володіє теоретичним матеріалом.

Модульна контрольна робота є письмовою, складається із теоретичного питання та виконання практичного завдання, кожне з яких оцінюється певною кількістю балів. Отримані за кожне завдання модульної роботи бали трансформуються в загальну оцінку за модульну контрольну роботу. Оцінки трансформуються в **рейтинговий бал за МКР** у такий спосіб:

Бали	Бали / Система ECTS	Оцінка
50-46	50	«відмінно»
45-40	40	«добре»
39-25	30	«задовільно»
менше 25	20	«незадовільно»
неявка на МКР	0	неявка на МКР

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового балу за роботу протягом семестру і рейтингового балу за МКР.

Підсумкове оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни здійснюється у формі **заліку**.

Відмітка про **залік** («зараховано», «не зараховано») та оцінка в шкалі ЕКТС виставляється на підставі семестрового рейтингового балу студента за дисципліну таким чином:

90 – 100 балів	A
82 – 89 балів	B
74 – 81 бал	C
64 – 73 бали	D
60 – 63 бали	E
59 балів і нижче	FX.

Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання для успішних студентів. Таким чином студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **60 і вище**, отримують відмітку про залік «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **59 і нижче**, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється відмітка про залік «зараховано», а в шкалі ЄКТС – Е та бал 60.

Пререквізити (передумови вивчення дисципліни)

Для успішного освоєння дисципліни студенти повинні знати основні поняття, теорії та концепції перекладознавства, понятійно-категоріальний апарат теорії перекладу, лінгвістичні методи дослідження, рівні еквівалентності, основні прийоми та способи перекладу, зміст основних понять (терміно-одиниць) теорії перекладу (зокрема таких, як «переклад», «мовне посередництво», «адаптивне транс кодування», «лінгвоетнічний бар'єр», «буквальний/вільний/адекватний переклад», «неперекладність», «підстановка», «перекладацька трансформація» тощо); суспільне призначення і специфіку перекладу (його типів) та інших різновидів адаптивного транскодування; основні вимоги до якості тексту перекладу і найважливіші критерії аналізу-співставлення текстів оригіналу і перекладу; основні типи перекладацьких трансформацій як інструменту оптимального перекладацького рішення, а також їх причини й міру їх необхідності та допустимості; процедури аналізу і синтезу інформації, граматичні категорії та явища італійської та української мов.

Вміти аналізувати мовні одиниці, визначати їх взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють; застосовувати аспекти логічного та творчого мислення перекладача; аналізувати причини перекладацьких невдач; проводити граматичний аналіз пройденого матеріалу із використанням італійської та української граматичної термінології.

Володіти навичками обробки тексту у процесі перекладу з італійської мови на українську; перекладацькими прийомами і трансформаціями; відрізняти вільні словосполучення від усталених; розуміти значення слова у вузькому і широкому контексті; знаходити відповідники і перекладати інтернаціоналізми, виділяючи при цьому «несправжніх друзів перекладача»; знаходити відповідники і перекладати фразеологізми, безеквівалентну лексику, власні імена, скорочення і аббревіатури; володіти навичками роботи на комп'ютері з використанням відповідних програм (текстових редакторів, електронних словників, енциклопедій).

Навчально-методичне й інформаційне забезпечення

Основна література:

1. Гудманян, А.Г., Сітко А.В., & Єнчева Г.Г. (2020). *Основи перекладознавства: Навчальний посібник для студентів спеціальності 035 «Філологія»*. Вінниця: Нова Книга.
2. Даценко, Ю.П. (2013). *Arte dell'interpretazione. Навчальний посібник з усного двостороннього перекладу з італійської мови для студентів IV-V курсів перекладацьких і філологічних факультетів/інститутів*. Вид. центр КНЛУ.
3. Кириленко, К.І., & Сухаревська, В. (2003). *Теорія та практика перекладу*. Вінниця: Нова книга.
4. Коптилов, В. В. (2002). *Теорія і практика перекладу*. Київ.
5. Коптилов, В.В. (2003). *Теорія і практика перекладу: навч. посібник*. Київ: Юніверс.
6. Корунець, І.В. (2001). *Теорія і практика перекладу (аспектний переклад)*. Вінниця: Нова книга.

7. Кучер, З.І., Орлова, М.О., & Редчиць, Т.В. (2013). *Практика перекладу: навч. посібник для студ. вищ. навч. заклад.* Вінниця: Нова Книга.
8. Матузкова, О.П., Гринько, О.С., & Негру, А.П. (2020). *Перекладаємо з української мови на англійську професійно. Навчальний посібник із базового курсу теорії та практики перекладу.* Одеса.
9. Monacelli, C. (2001). *Interpreti si diventa!* Milano: FrancoAngeli.
10. Osimo, B. (2002). *Manuale del traduttore.* Milano: Hoepli.
11. Osimo, B. (2003). *Traduzione e nuove tecnologie.* Milano: Hoepli.

Додаткова:

1. Білозерська, Л.П. (2010). *Термінологія та переклад: Навч. посібник для студ. філолог. напряму підготовки.* Вінниця: Нова Книга.
2. Карабан, В.І. (2018). *Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні, та жанрово стилістичні проблеми: навчальний посібник.* Вінниця: Нова Книга.
3. Мірам, Г.Е. (2003). *Основи перекладу: Курс лекцій з теорії та практики перекладу для факультетів та інститутів міжнародних відносин.* К.: Ельга Ніка-Центр.
4. Пилипенко, І.О. (2019). *Поняття перекладацької еквівалентності як центральна проблема теорії художнього перекладу. Матеріали Міжнародної науковопрактичної конференції: Аграрна освіта та наука: досягнення, роль, фактори росту. Інноваційні психолого-педагогічні та лінгвістичні засади аграрної науки в умовах міжкультурної комунікації.* (с. 39-40). Біла Церква.
5. Agorni, M. (2005). *La traduzione. Teorie e metodologie a confronto «Traduzione. Testi e strumenti».* LED Edizioni Universitarie.
6. Boothman, D. (2004). *Traducibilità e processi traduttivi. Un caso: A. Gramsci linguista.* Guerra Edizioni Guru.

Форми і способи поточного та семестрового контролю

Контроль результатів навчання студента з дисципліни «Лексико-граматичні трансформації при перекладі на італійську мову» здійснюється у формі *поточного, рубіжного, підсумкового модульного та підсумкового семестрового контролю* (заліку).

Поточний контроль успішності студентів здійснюється протягом семестру. Під час опанування навчальним матеріалом модуля оцінюється аудиторна та самостійна робота студента. Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) і набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних робіт. Бали, отримані здобувачами вищої освіти за результатами контролю з дисципліни, викладач занотовує і оголошує на кожному практичному занятті.

Рубіжний контроль успішності студентів здійснюється посередині навчального семестру у вигляді проміжної атестації здобувачів вищої освіти за результатами оцінювання аудиторної та самостійної роботи, а також з урахуванням відвідування лекційних та практичних занять.

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період теоретичного навчання у межах годин, відведених на практичні заняття.

	<i>Підсумковий семестровий контроль</i> – це підсумкове оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти за семестр (сесію), що з дисципліни «Лексико-граматичні трансформації при перекладі на італійську мову» здійснюється у формі заліку.
--	--

Затверджено на засіданні кафедри італійської і французької філології та перекладу
протокол № 14 від «03» червня 2025р.

Завідувач кафедри

Філоненко Н.Г.